

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 8. — ŠTEV. 8.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 10, 1914. — SOBOTA, 10. JANUARJA, 1914.

VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

Položaj v Calumetu.
Charles H. Moyer.

Banditi ustrelili
sodniškega klerka.

Ljuto streljanje na javni ulici.
Oddanih je bilo kakih osemnajst
streljev. Stroga preiskava.

STRAUSS MRTEV.

Prejšnji deputy-serif arretiran. Ti-
sočglava množica na licu mesta.
Nekaj jih je ušlo.

ZNAČILNA IZJAVA.
Avstrijski podkonzul se zavzema
za svoje ljudi, ker se jim po nje-
govem mnenju godi krivica.

Heughton, Mich., 9. januarja.
Predsednik Western Federation
of Miners, Charles H. Moyer, je
rekel, da bo toliko časa ostal v
bakrenorudniškem okrožju, kot
se bo njemu ljubilo in ne kot bi
mogoče drugi želeli. Governer
Ferris je že odpotoval, ne da bi
poskušal poravnati spor med
strajkarji in družbami.

V dvorani Hancock Co. je bil
predlagan, katerega so se udeležili
skoraj vsi strajkarji in nji-
hovi pristaši. Navzoč je bil Mo-
yer, Seymour Stedman, član pre-
iskovalnega odbora socialistične
stranke in drugi socialistični go-
vorniki.

Kot prvi je nastopil Moyer in
se je najprej opravičil, da ne sme
predlagati govoriti, ker so mu pre-
povedali zdravnik. Jako značilne
so bile njegove besede:

— Strel, ki je bil izprožen za
mojim hrbotom, ni zadel samo me-
ne, ampak ruderje po vseh Zdrui-
zenih državah. To je bil strel na-
menjen delavskemu razredu in
vsemu organiziranemu delavstvu.

Governer ne bo toliko časa sto-
ril nesčas, dokler ne bo državna
justična uprava v popolnem redu.

Washington, D. C., 9. jan. —
Podkonzul Edgar Prochnik v St.
Paul, Minn., je dobil naročilo, da
naj se takoj poda v Calumet-Houghton
okraj in naj preiše razmere, ki vladajo med tam-
njimi avstrijskimi delaveci. Dan-
dan prihajajo pritožbe o kri-
vičnem postopanju z njimi. Do-
sedaj je prišlo še največ pritožb
iz michiganskega bakrenorudni-
škega okraja. Poslanik Dubuca se
je danes izrazil, da se vrčajo del-
aveci v velikih množicah nazaj v
Avstrijo.

St. Paul, Minn., 9. jan. — Tu-
kajšnji avstro-ogrski podkonzul
Edgar Prochnik je rekel, da ni
dobil danes popoldan od avstrijs-
kega poslanstva v Washingtonu
še nikakega naročila in torej še
ne more odpotovati v bakreno-
rudniški okraj, čeprav se mu ta-
mošnji avstrijski delaveci v sreci
smilijo.

Denarje v staro domovino

pečiljamo:

K.	\$	K.
8.....	1.10	130.... 26.6
10....	2.15	140.... 28.6
15....	3.15	150.... 30.7
20....	4.20	160.... 32.7
25....	5.20	170.... 34.8
30....	6.25	180.... 36.8
35....	7.25	190.... 38.8
40....	8.30	200.... 40.9
45....	9.30	260.... 51.1
50....	10.30	300.... 61.3
55....	11.35	350.... 71.5
60....	12.35	400.... 81.8
65....	13.40	450.... 92.0
70....	14.40	500.... 102.2
75....	15.45	600.... 122.7
80....	16.45	700.... 143.1
85....	17.45	800.... 163.6
90....	18.45	900.... 184.0
95....	20.45	1000.... 204.8
100....	21.50	2000.... 407.0
120....	24.55	4000.... 1017.4

Poštarna je včetra pri teh sva-
tah. Doma se nakazane svote po
polnom izplačajo brez vinjarja
odbitka.

Naše denarne pošiljative razpo-
šilja na zadnje pošte c. k. poštno-
hranilnični urad na Dunaju v naj
krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-
lične do \$50.00 v gotovini v pri-
poročenem ali registriranem pis-
mu, večje zmeske pa po Postal
Money Order ali pa po New York
Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St. New York, N. Y.
6104 St. Clair Avenue, N. E.
Cleveland, O.

Znižana cena
za krasni in brzi parnik
(Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I.
odpluje v soboto dne 24. januarja

vožnja do Trsta same 13 dni.

do Trsta ali Reke - - \$29.00

Cena voznih listkov: do Ljubljane - - \$30.18

do Zagreba - - \$30.08

Za poschne kabine (oddelki med II. in III. razredom) cena vožnja
je samo \$4.00 vč. in Odigranje, za stroke polovicna. Ta oddelki ponosno
črnilom pripravljamo.

Vozna listka je dobila pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St. New York

Belo suženjstvo?

Lahkoživi milijonar, ki je vzel na
potovanje svojo uslužbenko, se
mora zagovarjati.

Mobile, Ala., 9. jan. — Tukaj-
šna takozvana "družba" je bila
v veliki meri presenečena, ko je
izvedela, da je bil arretiran Joel
M. Foster, bogat mož, ki je sta-
noval že nekaj časa v nekem tu-
kajšnjem hotelu s svojo ženo, ki
je vedno nosila obilo nakita. Še
večje pa je bilo presenečenje dru-
žbe, ko se je zaznalo, da je do-
zdevna soproga, katero je družba
sprejela v svojo sredo ter ob-
čevala z njo, bivša stenografinja
in sedanja metresa moža, ki ima
v Pemberton, N. J., soprogo in
odraslo hčerko. Fosterju so arre-
terili, ker ga dolže kršitev Man-
rove postave proti belemu su-
ženjstvu; deklino pa so pridržali
kot pričo. Parček je prispel sem
pred tedni ter se je nastanil v
enem najboljših hotelov.

Joel M. Foster je star 42 let
ter je bogat tovarnar v Pemberton,
N. J. Zapustil je svojo dru-
žino pričetkom decembra ter vzel
s seboj na potovanje svojo usluž-
benko, Delilah Bradley. Dne 23.
decembra sta dospela v Mobile,
Ala., ter sta našla radi bogastv
moža povsod odprt vrata. Foster
ima v Pemberton veliko farm-
no za kokoši ter je sin predsed-
nika korespondenčne šole v Seran-
tonu. Foster se bo skušal boriti
proti obtožbi z vsem sredstvi, do-
čim izjavlja deklica, da mu je
preostalo prostovoljno, ker jo bo
Foster poročil, kakor hitro se bo
ločil od svoje soproge. Fosterju
so postavili do zaslisanja pod var-
čino \$2000.

Vsega skupaj je bilo oddanih
kakih osemnajst streljev, ko so pa
banditi videli, da je skrajni čas
za beg, so pometali na cesto re-
vervjere in poskušali ujeti. Toda
med tem se je bila že zbrala v
blizini bojišča tisočglava množi-
ca, pa tudi policija je bila takoj
na nogah. Rezerve s postaje 5 St.
za zastražile 2. in 1. Ave., z upa-
njem, da bodo ujele bandite.

Pri eeli stvari je bil udeležen
prejšnji deputy-serif Edward
Morris, ki je znal v bližini pod
imenom "Bull Morris." Čeravno
je bil mož že 1. jan. odpuščen iz
službe je vseeno nosil na prsih
znamenje z letnico 1913. Kot
priči bosta nastopila Samuel Lip-
sig in njegov devetletni sinček.
Lipsg je policiji enega izmed
banditov že precej natančno po-
pisal in slišal, kako je prosil
Morrisa, da naj ga skrije. Ker je
Morris samo z glavo odštel, se
je bandit izgubil v množici.

Truplo je identificiral detek-
tiv Wuchmer, dočim sta poroč-
nik Heunessey in kapitan Cooper
uvredila takojočno preiskavo.
Boja so se udeležili člani Lo-
Penn Benny in Jack Sirroco gan-
ge. Zadnji so imeli prej neko
plesovanje zabavo v Arlington Hall.
Policeja je zaslišala vse, in v dvo-
rani nahajajoče se osebe, in jih od-
pustila še okoli polnoči domov.

Pass Christian, Miss., 9. jan. —
Komitej zakonodajce iz Mississippi-
pi je povabil danes predsednika
Wilsona v Jackson, kjer naj bi
imel nagovor v zakonodaji. Pred-
sednik je izjavil deputaciji, da mu je
zadnji razlog, da bo prihodnji teden že
dolgo vresovljen, ker je bolj
zadovoljen s posvetovanjem z voditelji se-
nata in zbornice glede protitrus-
ne zakonodaje ter da se mora ra-
ditega v nedeljo zvečer napotiti
domov.

V svojem nagovoru na delega-
cijo je dal predsenik izraza svo-
jemu zadovoljstvu, ker ne morejo v last-
nih taboriščih zadostno skrbeti za-
je. Rane nekega federalnega ča-
stnika so bile že vse vnete in umrl
je danes zvečer v bolniči Dr. C.
F. Braden, vodji bolnice Rdečega
Križa primanjkuje obvezte ter
zelo skrbi, kaj se bo zgodilo, nato
je bil Villa na nadaljnje
čete in na municijo. Dejstvo, da
niso ustaši zapustili okolico Oj-
nage, vodi ameriške častnike do
skele, da se naslovi vsak trenut-
tek lahko prične. V nasprotnem
slučaju bi bil Villa že odšel.

Federalni ogleduh so ujeli da-
nes po ustaških ogleduh. Ra-
di eksekutive slednjih vlada v

Ojinagi veliko veselje.

Veliko število ranjenih fede-
ralcev in ustašev so prevedli danes
preko meje, ker ne morejo v last-
nih delov dežele ter se tičejo zad-
njih deset dni. Glasom poročil je
123 plavžev ustavilo obratovanje.

Ti producirajo sicer letnih

12,958,000 ton kovanega železa.

Velikansko nazadovanje želez-
ne jeklarske industrije je eno naj-

znamenitejših poglavij v zgod-
ovini zadnjih 50 let, piše ta stro-
kovni list.

Velike jeklarske v Pittsburgu
obratujejo se s polovico objektov
v tvarino, obstoječih iz treh pal-
čev, malo pred časom, ko je vozil mimo napoljen pot-
nički vlak.

Danes je bilo arretiranih več
stavkarskih voditeljev, med nji-
mi tajnik železniške zveze, radi-
huksačkojški govorov, Grg. Nasen,
član eksekutive, ki imel nagovor
na železniške delavce, v katerem
je rekel:

"Želim, da bi bili vsi slični me-
ni ter hoteli poslati k vragu kra-
ja, zastavo in deželo."

Glasi se, da bo jutri razglašeno
vojno pravo. Cene živil so posko-
čile in prebivalci Johannesburga so
zelo razburjeni, ker se bo
nočnega napada.

Bloemfontein, Južna Afrika, 9.
jan. — Situaciju radi stavke železničarjev je postal naenkrat
akutna. Postaje in skladišča se
nahajajo pod varstvom policije ter
kontingentov meščanske straže.

Haitksa zarota v Jamaici.

Kingston, Jamaika, 9. jan. —

Vlada je sklenila, da bo zastopa-

na Norveško pri otvoritvi Panam-

skega prekopa ena bojna ladja.

Dunaj, Avstrija, 9. jan. —

Rumunski kralj Karol je never-

no zbolel. Rojen je bil 20. aprila

1839. v Signaringen, rumunski

kralj je pa od 10. maja leta 1881.

Bičan pretepalac žene.

Lindsay, Neb., 9. jan. — Veliki

množica je napadla danes tu-

kajno ječo, potegnila iz nje Jim

Polmisila, ki je bil zaprt radi pre-

tepanja svoje žene ter ga zbičala

do krvi. Nato ga je množica zo-

pet izročila oblastim.

Upravljalstvo Glas Naroda,

Položaj pred Ojinago.
Federalci brez strelija.

Ustaši so jim odrezali dovoz mu-
nicije ter je vsled tega njih uso-
da zapečaćena.

VILLA GROZI.

Pravi, da bo z dinamiton razstre-
li El Paso, ako bi se dajalo fede-
ralcem orožja.

El Paso, Tex., 9. jan. — Federa-
lna

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
2 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada..... \$3.00
pol leta..... 1.50
leta za mesto New York..... 4.00
pol leta za mesto New York .. 2.00
Evropa za vse leto..... 4.50
pol leta..... 2.50
etražna..... 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
vsemoči nedelj in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
izhod every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisni list podpis in osobnosti se ne
probješajo.Denar naš se biščevali pošljiti po
Money Order.Pri spremstvu kraja naročnikov pro-
dimo da se nam tudi prejmejo
kraješčice nazaj, da hitreje
najdemo naslovnik.Dopisni list posljujemo naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 467 Cortlandt.

Zaželjiv cilj.

Delavskega komisarja Wilsona, h kogar je resort spada tudi naseštvo, gane usoda 20,000 ljudi, kateri so v preteklem letu zastonji trkali na vrata objubljene dežele, Amerike, in katere je naseška oblast zavrnila iz tega ali onega vzroka. Wilson sam je prišel iz Škotske in raditega lahko razume vse gorje in vse jad, ki zadene del onih, ki so prodali vse imetje ter prišli z zadnjimi novimi preko morja semkaj, odkoder so jih iz enega številnih vzrokov kot nezaželenje priseljencev poslali nazaj, zlonajene eksistence, ki dospejo domov kot ubozeti, potem ko so poprodali vse, da najdejo v Ameriki boljše eksistencne pogoje, o katerih so slišali toliko in katerih so hoteli biti deležni tudi oni.

Na Ellis Islandu je najti leto in dan več gorja in več bede kot kjerkeri drugod. K ostriim postavnim doloban glede naselejanja pride še samostano, čestokrat vedno izvrševanje teh postav, kar je postal posebno notorično pod režimom William Williamsa. Wilson bi rad preprečil izseljevanje takih ljudi, kojih dopust je tukaj že vnaprej izključen, in sicer če le mogoče že v domačih pristaniščih. Raditega je ponovil predlog, katerega so že prej stavili naseški uradniki, da bi namreže že v Evropi amer. uradniki preiskali one, ki se nameravajo izseliti v Ameriko. One, pri katerih bi se ugotovilo, da se jih ne bo tukaj pripustilo, naj bi se prepričalo o brezuspodnosti njihovih prizadevanj ter jih zavrnilo.

Tako prerezavanje izseljencev so sedaj organizirale parobrodne družbe, in sicer zato, ker so in teresirane na tem, da morajo odločnjene potnike na lastne stroške prevesti nazaj v domača pristanišča. Stacioniranje ameriških uradnikov v evropskih pristaniščih, in naj je že tako primerno, se ne bo dalo izvesti, dokler ne bodo evropske vlade potom pogodbe z vladom Združenih držav dovolile ameriškim uradnikom prosti izvrševanje njihovih dolžnosti. Kaj takega pa evropske vlade ne bodo tako hitro dovolile.

ja faktor, s katerim bo moral še vedno računati evropski iztok.

Balkansko vprašanje je kar najožje zvezano z vprašanjem Sredozemskega morja. To spojeno je tudi napotilo Anglijo, da je izpremenila svojo dosedjanje politiko glede Sredozemskega morja. Zveza s Francijo je postala tako intimna, da je prepustila Anglija straženje Sredozemskega morja zaveznicu Francije ter sama prevzela varstvo atlantske obale.

Ne da bi se količaj ohladilo prijateljstvo med triplentento kot protinštvo proti trozvezji, pa vendar ni intimita med Londonom in Parizom več tako velika, da bi prepustila Anglija Franciji stražo v Sredozemskem morju. Dogodki balkanske vojne so pokazali, da obstaja med Berlinom in Londonom skupnost interesov ter je prišlo vsed tego da zblizljanja. Pokazala se je možnost, da se morebiti obdržavi poravnati in radiča, da je tudi s svojo letalno pravo plul celo čez preeči široke reke. Ni se pa mogel s svojimi petrti dvigniti v zrak.

Skoraj 100 let pozneje je neki Holandec izumil za letanje po zraku stroj, od katerega so si ljudje veliko obetali. Z malimi viščinami se je izumitelj res prav varno spuščal na tla. Hotel je pa videti, ali se bo njegov stroj tudi z velike visočine dobro obnesel. Pritrdil je nase letalni stroj in se privezel ob zrakoplov, s katerim se je dvignil v zrak. Komaj pa je prerezal vrv, za katero se je držal zrakoplov, je že ležal mrtve na tleh poleg razbitega letalnega stroja.

Da bi pospeli človekovo letanje po zraku, so začeli učenjaki prav skrbno opazovati ptice letanje. "Mali ptiči", bi si mislil kdo, "se že lahko dvigajo v zrak, nemogoče pa je, da bi se vzdruži v zraku težki človek." Izkušnja govorjata proti temu pomislek. Velični ptiči se pri letanju raznemora manj trudijo kot mali. Poglejmo le jastreba, s kakšno lahko plava po zraku, posebno pri vetru; le sem in tja zauhaval s petri, sicer pa mirno in varno jadra v zračnih višavah. Ptice znajo dobro izrabiti valovanje zraka. Svoje jamasto izbočene peruti nastavljam veden tako, da piše veter mino njihove spodnje plati ter nosi tako vse njihovo telo po zraku.

Ces je človeku pri letanju po zraku poleg peruti posebno treba, vidimo tudi iz sledčih poizkusov. Spustimo gatanku narejene ptice iz stolpa v zrak. Nekaj časa prav lepo plava po zraku, kmalu pa začne omahovati, se prevrne in pada na tla. Ravno tako se zgodi tako skrbno naphanemu ptiču, kateremu prav pravilno razpreno peruti. Ali, poglejmo na morje! Jadrne, na kateri ni krmarna, ki ima pa prav in skrbno zastavljena jadra in krmilo, sprva lepo plava, skoro pa se obrne za vetrov in se preobreme. Nič boljše se ne godi ladji, če ima krmarna, ki je sicer o vseh vetrovnih zakonih izvrstno poučen, ki pa še nikdar ni vedil ladje. Da more kdo spretno in varno voditi ladjo, za to mu je treba primerni prav, ravno tako mu je pa treba tudi dolgotrajne vaje, da brez posebnega premišljevanja že kar čuti, kdaj ni vse v redu. Tudi pri drsunju je nekaj podobnega. Z drsalicami iti po letu ni nič posebega, mala umetnost pa je že, vsak hip se zdaj in zdaj tako gibati, da ostane telo v ravnotežju. Te spremnosti človek ne dobi s samim opazovanjem; treba mu je za to vstrajne vaje. In tukaj je glede letanja po zraku največja težava. Ptice se vzdrže v zraku, ker imajo izvrstno razviti čut za ravnotežje; ta čut si more človek pridobi te le vajo, vaditi se pa skoro ne more začeti v letanju, če že ne zna vsak hip ohraniti ravnotežje. Da bi torek človek mogel začeti letati po zraku, bi moral to takoreko že znati.

Prve težave pri letanju po zraku je preeč uspešno premagal berolinški inženir Lilienthal. Napravil si je peruti, ki so od enega konca do drugega merile 7 metrov. Sam je tičal v obroču, ob katerem so bile peroti pritrjene. S to napravo se je spuščal Lilienthal s pobočji raznih hribov na tla, toda le pri slabem vetru; pri močnem vetru si ni upal leteti po zraku; močan veter bi ga bil lahko neprisakovano zadel na peruti od zgornjih in ga vrgel ob tla. Dvigniti se Lilienthal s svojo napravo ni mislil, vendar ga je ugoden veter nekaterikrat dvignil nad mesto, s katerega se je spustil v nižavo. Pri letanju je bil Lilienthal prav previden, vendar so ga njegovi poizkusi stali življjenje. Nekoč je med letanjem z največjo silo prial na tla. K sreči pa je virgo v močvirje, ki je bilo tako mokro, da se je le neznavno poškodoval. Leta 1896. je pa bližu Berolina z velike visočine padel na trda tla. Zlomil si je hrbitenica in je kmalu nato umrl. Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govorja grška pravljica, so razni možni res začeli poizkušati, kako bi se dalo splaviti po zraku. Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptice je bil tako velik, da je bil v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s perutmi. Vendar ptica niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudovit stvor, ne povedo o letanju nicesar.

Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski kliničnični Besmer. Za letanje se je posluževal dve drogov, ki sta imela na vsem koncu po eno perut. Droga je Besmer pritrdir na rame in je privezel tudi na noge. Matal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi prednji in desni zadnji del drogov in naroč. Tako se je mladi izumitelj spuščal iz preečnih višav na lahkonu proti tloru. Nekateri dirajo, da je s to svojo letalno pravo plul celo čez preeči široke reke. Ni se pa mogel s svojimi petrti dvigniti v zrak.

Skoraj 100 let pozneje je neki Holandec izumil za letanje po zraku stroj, od katerega so si ljudje veliko obetali. Z malimi viščinami se je izumitelj res prav varno spuščal na tla. Hotel je pa videti, ali se bo njegov stroj tudi z velike visočine dobro obnesel. Pritrdil je nase letalni stroj in se privezel ob zrakoplov, s katerim se je dvignil v zrak. Komaj pa je prerezal vrv, za katero se je držal zrakoplov, je že ležal mrtve na tleh poleg razbitega letalnega stroja.

Da bi pospeli človekovo letanje po zraku, so začeli učenjaki prav skrbno opazovati ptice letanje. "Mali ptiči", bi si mislil kdo, "se že lahko dvigajo v zrak, nemogoče pa je, da bi se vzdruži v zraku težki človek." Izkušnja govorjata proti temu pomislek. Velični ptiči se pri letanju raznemora manj trudijo kot mali. Poglejmo le jastreba, s kakšno lahko plava po zraku, posebno pri vetru; le sem in tja zauhaval s petri, sicer pa mirno in varno jadra v zračnih višavah. Ptice znajo dobro izrabiti valovanje zraka. Svoje jamasto izbočene peruti nastavljam veden tako, da piše veter mino njihove spodnje plati ter nosi tako vse njihovo telo po zraku.

Ces je človeku pri letanju po zraku poleg peruti posebno treba, vidimo tudi iz sledčih poizkusov. Spustimo gatanku narejene ptice iz stolpa v zrak. Nekaj časa prav lepo plava po zraku, kmalu pa začne omahovati, se prevrne in pada na tla. Ravno tako se zgodi tako skrbno naphanemu ptiču, kateremu prav pravilno razpreno peruti. Ali, poglejmo na morje!

Jadrne, na kateri ni krmarna, ki ima pa prav in skrbno zastavljena jadra in krmilo, sprva lepo plava, skoro pa se obrne za vetrov in se preobreme. Nič boljše se ne godi ladji, če ima krmarna, ki je sicer o vseh vetrovnih zakonih izvrstno poučen, ki pa še nikdar ni vedil ladje. Da more kdo spretno in varno voditi ladjo, za to mu je treba primerni prav, ravno tako mu je pa treba tudi dolgotrajne vaje, da brez posebnega premišljevanja že kar čuti, kdaj ni vse v redu. Tudi pri drsunju je nekaj podobnega. Z drsalicami iti po letu ni nič posebega, mala umetnost pa je že, vsak hip se zdaj in zdaj tako gibati, da ostane telo v ravnotežju. Te spremnosti človek ne dobi s samim opazovanjem; treba mu je za to vstrajne vaje. In tukaj je glede letanja po zraku največja težava. Ptice se vzdrže v zraku, ker imajo izvrstno razviti čut za ravnotežje; ta čut si more človek pridobi te le vajo, vaditi se pa skoro ne more začeti v letanju, če že ne zna vsak hip ohraniti ravnotežje. Da bi torek človek mogel začeti letati po zraku, bi moral to takoreko že znati.

Prve težave pri letanju po zraku je preeč uspešno premagal berolinški inženir Lilienthal. Napravil si je peruti, ki so od enega konca do drugega merile 7 metrov.

Sam je tičal v obroču, ob katerem so bile peroti pritrjene. S to napravo se je spuščal Lilienthal s pobočji raznih hribov na tla, toda le pri slabem vetru; pri močnem vetru si ni upal leteti po zraku; močan veter bi ga bil lahko neprisakovano zadel na peruti od zgornjih in ga vrgel ob tla. Dvigniti se Lilienthal s svojo napravo ni mislil, vendar ga je ugoden veter nekaterikrat dvignil nad mesto, s katerega se je spustil v nižavo. Pri letanju je bil Lilienthal prav previden, vendar so ga njegovi poizkusi stali življjenje. Nekoč je med letanjem z največjo silo prial na tla. K sreči pa je virgo v močvirje, ki je bilo tako mokro, da se je le neznavno poškodoval. Leta 1896. je pa bližu Berolina z velike visočine padel na trda tla. Zlomil si je hrbitenica in je kmalu nato umrl. Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govorja grška pravljica, so razni možni res začeli poizkušati, kako bi se dalo splaviti po zraku. Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptice je bil tako velik, da je bil v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s perutmi. Vendar ptica niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudovit stvor, ne povedo o letanju nicesar.

Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski kliničnični Besmer.

Za letanje se je posluževal dve drogov, ki sta imela na vsem koncu po eno perut.

Dodal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi prednji in desni zadnji del drogov in naroč.

Tako se je mladi izumitelj spuščal iz preečnih višav na lahkonu proti tloru.

Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govorja grška pravljica, so razni možni res začeli poizkušati, kako bi se dalo splaviti po zraku.

Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptice je bil tako velik, da je bil v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s perutmi.

Vendar ptica niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudovit stvor, ne povedo o letanju nicesar.

Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski kliničnični Besmer.

Za letanje se je posluževal dve drogov, ki sta imela na vsem koncu po eno perut.

Dodal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi prednji in desni zadnji del drogov in naroč.

Tako se je mladi izumitelj spuščal iz preečnih višav na lahkonu proti tloru.

Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govorja grška pravljica, so razni možni res začeli poizkušati, kako bi se dalo splaviti po zraku.

Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptice je bil tako velik, da je bil v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s perutmi.

Vendar ptica niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudovit stvor, ne povedo o letanju nicesar.

Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski kliničnični Besmer.

Za letanje se je posluževal dve drogov, ki sta imela na vsem koncu po eno perut.

Dodal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi prednji in desni zadnji del drogov in naroč.

Tako se je mladi izumitelj spuščal iz preečnih višav na lahkonu proti tloru.

Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govorja grška pravljica, so razni možni res začeli poizkušati, kako bi se dalo splaviti po zraku.

Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptice je bil tako velik, da je bil v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s perutmi.

Vendar ptica niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudovit stvor, ne povedo o letanju nicesar.

Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski kliničnični Besmer.

Za letanje se je posluževal dve drogov, ki sta imela na vsem koncu po eno perut.

Dodal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi predn

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOHN GERM, Box 57, Bradock, Pa.
I. Podpredsednik: MICH. KLOBUCHAR, 115-7th St., Calumet, Mich.
II. Podpredsednik: ALFRED BALANT, 112 Sterling Ave., Harberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 124, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUGE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 588, Salida, Colo.

VRHNOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRZISNIK, Box 123, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHAR, 208-6th St., Rock Springs, Wyo.
GREGOR FORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.
Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne posiljave
pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

LESTVICA PRISPEVKOV ZA J. S. K. JEDNOTO.

sestavljeni na podlagi "NATIONAL FRATERNAL CONGRESS"
lestvice z dodatki, ki so bili sprejeti na zadnjem glavnem zborovanju "JEDNOTE".

ZA \$500.00 ZAVAROVALNINE.

Starost	Asesm.	Poš. in bol.	Stroški	Skupaj
16-17	\$0.41	\$0.75	\$0.10	\$1.26
17-18	\$0.42	\$0.75	\$0.10	\$1.27
18-19	\$0.43	\$0.75	\$0.10	\$1.28
19-20	\$0.44	\$0.75	\$0.10	\$1.29
20-21	\$0.45	\$0.75	\$0.10	\$1.30
21-22	\$0.47	\$0.75	\$0.10	\$1.32
22-23	\$0.48	\$0.75	\$0.10	\$1.33
23-24	\$0.49	\$0.75	\$0.10	\$1.34
24-25	\$0.51	\$0.75	\$0.10	\$1.36
25-26	\$0.52	\$0.75	\$0.10	\$1.37
26-27	\$0.54	\$0.75	\$0.10	\$1.39
27-28	\$0.56	\$0.75	\$0.10	\$1.41
28-29	\$0.57	\$0.75	\$0.10	\$1.42
29-30	\$0.59	\$0.75	\$0.10	\$1.44
30-31	\$0.61	\$0.75	\$0.10	\$1.46
31-32	\$0.63	\$0.75	\$0.10	\$1.48
32-33	\$0.66	\$0.75	\$0.10	\$1.51
33-34	\$0.68	\$0.75	\$0.10	\$1.53
34-35	\$0.70	\$0.75	\$0.10	\$1.55
35-36	\$0.73	\$0.75	\$0.10	\$1.58
36-37	\$0.76	\$0.75	\$0.10	\$1.61
37-38	\$0.79	\$0.75	\$0.10	\$1.64
38-39	\$0.82	\$0.75	\$0.10	\$1.67
39-40	\$0.85	\$0.75	\$0.10	\$1.70
40-41	\$0.88	\$0.75	\$0.10	\$1.73
41-42	\$0.92	\$0.75	\$0.10	\$1.77
42-43	\$0.96	\$0.75	\$0.10	\$1.81
43-44	\$1.00	\$0.75	\$0.10	\$1.85
44-45	\$1.04	\$0.75	\$0.10	\$1.89

ZA \$1000.00 ZAVAROVALNINE.

Starost	Asesm.	Poš. in bol.	Stroški	Skupaj
16-17	\$0.82	\$0.75	\$0.10	\$1.67
17-18	\$0.84	\$0.75	\$0.10	\$1.69
18-19	\$0.86	\$0.75	\$0.10	\$1.71
19-20	\$0.88	\$0.75	\$0.10	\$1.73
20-21	\$0.90	\$0.75	\$0.10	\$1.75
21-22	\$0.93	\$0.75	\$0.10	\$1.78
22-23	\$0.96	\$0.75	\$0.10	\$1.81
23-24	\$0.98	\$0.75	\$0.10	\$1.83
24-25	\$1.01	\$0.75	\$0.10	\$1.86
25-26	\$1.04	\$0.75	\$0.10	\$1.89
26-27	\$1.07	\$0.75	\$0.10	\$1.92
27-28	\$1.11	\$0.75	\$0.10	\$1.96
28-29	\$1.14	\$0.75	\$0.10	\$1.99
29-30	\$1.18	\$0.75	\$0.10	\$2.03
30-31	\$1.22	\$0.75	\$0.10	\$2.07
31-32	\$1.26	\$0.75	\$0.10	\$2.11
32-33	\$1.31	\$0.75	\$0.10	\$2.16
33-34	\$1.35	\$0.75	\$0.10	\$2.20
34-35	\$1.40	\$0.75	\$0.10	\$2.25
35-36	\$1.45	\$0.75	\$0.10	\$2.30
36-37	\$1.51	\$0.75	\$0.10	\$2.36
37-38	\$1.57	\$0.75	\$0.10	\$2.42
38-39	\$1.63	\$0.75	\$0.10	\$2.48
39-40	\$1.69	\$0.75	\$0.10	\$2.54
40-41	\$1.76	\$0.75	\$0.10	\$2.61
41-42	\$1.83	\$0.75	\$0.10	\$2.68
42-43	\$1.91	\$0.75	\$0.10	\$2.76
43-44	\$1.99	\$0.75	\$0.10	\$2.84
44-45	\$2.07	\$0.75	\$0.10	\$2.92

Po zgoraj navedeni lestvici plačujejo vsi enakopravni člani in članice J. S. K. Jednote. Članice pa, ki so zavarovane samo za smrtnino ali po starem, plačujejo samo asesment za smrtnino.

Konec meseca decembra sem začel razposiljati razne tiskovine na krajevna društva, ki se bodo rabile od dne 1. januarja 1914 naprej. Da bode dele tajnikov krajevnih društv malo olajšano, budem sestavljal v glavnem uradu Jednote, oziroma vknjižil v v društvene knjige, vse številke članov, članice in svote asesmenta na podlagi katerih se bode zacele poslovati po novem sistemu. Zaradi tega je zelo važno, da dobim od vseh tajnikov imenike njih društev, na podlagi katerih mi je mogoče klasificirati člane po razredni lestvici. Vsak tajnik bude toraj dobil knjige in druge tiskovine kakor hitro bude njegovo društvo klasificirano pri Jednoti. Asesmenta za mesec januar tudi ne morem razposlati na nobeno društvo, dokler ni isto klasificirano. Ker bode dalo to ogromnega dela, prosim že vnaprej potrpljenja. Če v mesecu januarju kaj zastane, ali že dobe nekatera društva malo pozno asesment, jih prosim, da naj male potripijo. Krajevna društva pa vseeno lahko pobirajo na podlagi zgoraj navedene lestvice asesment, če imajo slučajno seje prej, predno jim zamorem razposlati asesment.

Tiskovine za otroci oddelki so priložene rednim posiljatvam in kakor hitro se zglaši 300 otrok, se bode vstanoviti otročji oddelki. Prosinje za sprejem v otročji oddelki se imajo posiljati naravnost na glavni urad Jednote. Otroci morajo biti preiskani od zdravnika, prošnjo pa mora podpisati društveni tajnik.

Društva, katera imajo sedaj v svojem delokrogu kaj takih bolnikov, kateri bodo odvisni z dnem 1. januarja 1914 od Jednotine podporo, naj mi iste takoj poročajo na Jednotnih spričevalih, ki so v to svrhu razposlana. Vsako društvo naj zaznamuje, če more, koliko podpora je dotednik že od društva sprejel. Razume se, da mora doplačati 1. januarja 1914 vsako društvo samo bolno podporo, izvzeti so omi, ki so že sedaj javljeni za Jednotino podporo.

Važno je tudi to, da se mi morda tako sporočiti vse one člane, katere hočajo biti enakopravno z moškimi, in tudi one, ki ostanejo zavarovane po starem; to se lahko zaznamuje pri izpoljanju imenika. Glede članic, naj bode omenjeno tole: če želi biti vse članice enakopravne, lahko ostanejo pri moškem društvu, če pa ne, se mora napraviti poseben oddelek za ženske, ki so enakopravne, ali si pa lahko ustanove svoje društvo. Jaz bom v tem izviru naredil podiago v knjigah za krajevna društva kakor hitro morda mogoče, in ko dobim zato potrebne podatke.

Pravila Jednote so se zakasnila vsled originalnega spisa in pre-stave na angleščini, izdejo pa začetkom januarja; društva jih bodo dobila, kakor hitro izdejo.

Uradniki krajevnih društev dobe še posebni pamphlet za njihova navodila, katerega naj se poslužujejo pri društvenem uradovanju in pri korespondenci z glavnim uradom Jednote.

Nova lestvica za smrtnino katero smo moralni spremeti pod prisikom raznih držav, nas bode kmalu postavila na trdno podlagu, in kateri bomo lahko dobili državne charterje, ki se bodo izpolnjevali po novem letu, kakor hitro bodo mogoče.

GEO. L. BROZICH, tajnik.

SUSPENDIRANI ČLANI IN ČLANICE

društva sv. Martina, št. 105, Butte, Montana.

Suspendirani dne 20. decembra 1913.

Arko Joseph	82	14646	500	3
Brazovich Geo.	77	14547	1000	4
Baldon August	81	14653	1000	3
Baric Mat.	85	15163	500	3
Braskovich Geo.	72	16237	1000	6
Elitz John	96	15540	1000	1
Ferlič John	68	14819	1000	6
Filipink Vinko	74	14840	1000	5
Frankovič Marko	95	17021	1000	1
Gnidica John	81	14856	1000	3
Gjurich Geo.	76	14664	1000	4
Gjurich Tomac	80	14665	1000	4
Grebenc John	93	16098	1000	1
Goreš Frank	78	16380	1000	4
Herak Marens	71	14666	1000	5
Ivanec Geo.	86	14937	500	3
Ivančič Frank	82	790	1000	2
Henrich Geo.	85	17114	1000	3
Jafnai Nick	82	14671	500	3
Jakičič Anton	85	14672	1000	3
Kop Rudolf	83	14844	1000	3
Kofe Joseph	78	14676	1000	4
Kezan Joseph	89	14677	500	2
Kaffner Geo.	79	14680	1000	4
Kare Stefan	80	14682	1000	4
Kaffner Wm.	86	14936	1000	3

